

Suokasveista uusia elinkeinomahdollisuuksia

Marika Laurila¹, Sari Himanen¹, Bertalan Galambosi¹,
Sirkka Vahtola² ja Miia Konttinen³

¹Luonnonvarakeskus, ²Oulun 4H-yhdistys, ³Suomen 4H-liitto

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Suomi on suomaa

- Suomen maa-pinta alasta 1/3 on erilaisia soita; suhteellisesti maailman soisin maa
- Pohjois-Pohjanmaalla soita on 46 % maa-alasta; soisin maakunta Suomessa
- Suot ovat Suomen toiseksi yleisin elinympäristötyyppi metsien jälkeen

Soiden luonnonvarat

- Eniten hyödynnetään puuta ja turvetta
- Luonnontuotteista runsaimmin hyödynnettyjä ovat marjat, myyntiin keruu (MARSİ 2014 –raportti):
  - Hilla: 162 t kg vuonna 2014 (poimijatulot 2 milj. €), 2000-luvun parhaana vuonna lähes 360 t kg
  - Karpalo: 12 tn vuonna 2014 (poimijatulot 68 300 €), vuosina 2001 ja 2011 > 32 t kg
- Muut luonnontuotteet vielä hyvin niukasti hyödynnettyjä, mm. kihokki ja suopursu

Pyöreälehtikihokki (*Drosera rotundifolia*)

Pyöreälehtikihokki (*Drosera rotundifolia*)

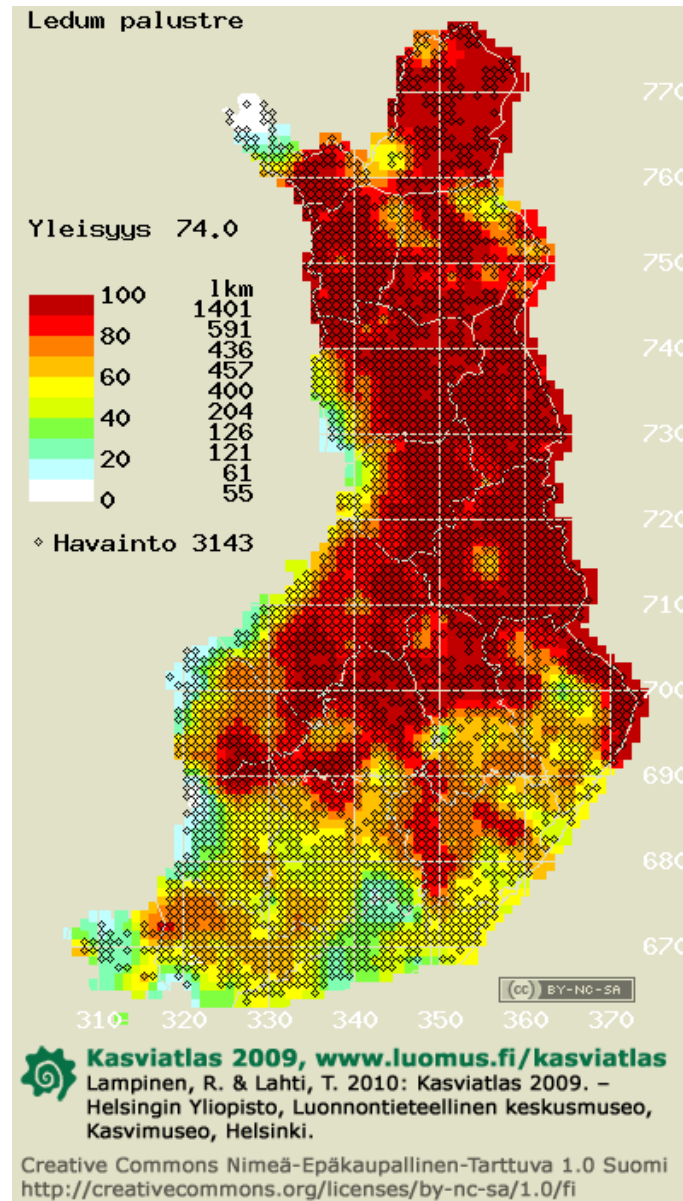
- Kerätään etenkin limaa irrottavien yskälääkkeiden raaka-aineeksi
- Muutama suomalainen yritys hyödyntää, suuri osa kerätystä sadosta viedään ulkomaille
- Kysyntää olisi enemmän kuin mitä nykyisin saadaan kerättyä
- Viljelyä tutkittu, mutta se ei osoittautunut kannattavaksi; luonnonkasvustot edelleen tärkein raaka-ainelähde

Suopursu (*Rhododendron tomentosum*)

Suopursun levinneisyys ja yleisyys

Suopursu (*Rhododendron tomentosum*)

- Kerätään pääasiassa rohdoskäyttöön
- Valtaosa kerätystä sadosta viedään ulkomaille
- mm. Keski-Euroopassa, Venäjällä ja Kiinassa:
  - homeopaattiset kipua lievittävät voiteet
  - hengitysteiden hoitoon tarkoitetut tabletti- ja kapselivalmisteet
- Suomessa käytetään mm. villan värjäykseen ja kipua lievittävässä hoitoöljyssä

Kihokin ja suopursun kaupallinen keruu

- Oulun seudulla eri 4H-tahot organisoineet:
  - Kihokki > 20 vuotta, suopursu > 10 vuotta
  - Asiakkaina lähinnä yritykset Keski-Euroopassa
  - Parhaimmillaan satoja poimijoita, nuoria 50-65 %
  - Poimijatulot esim. vuonna 2015 noin 55 t euroa
- Lapissa Sodankylän 4H-yhdistys välittänyt yli 10 vuotta suopursua värjäyskasviksi kotimaisille käsityöyrittäjille

Suopursun pakkausta

Hillan lehti

- Hillan lehden bioaktiivisia aineita tutkittu Luonnonvarakeskuksessa Rovaniemellä:
  - korkeita kasviestrogeenipitoisuuksia, pitoisuudet verrattavissa soijavalmisteisiin
  - potentiaalia mm. sydäntautien ja vaihdevuosisoireiden hoidossa
- Nyt hillan lehtiä hyödynnetään pienessä mittakaavassa lähinnä teesekoituksissa

Suomyrtti (*Myrica gale*)

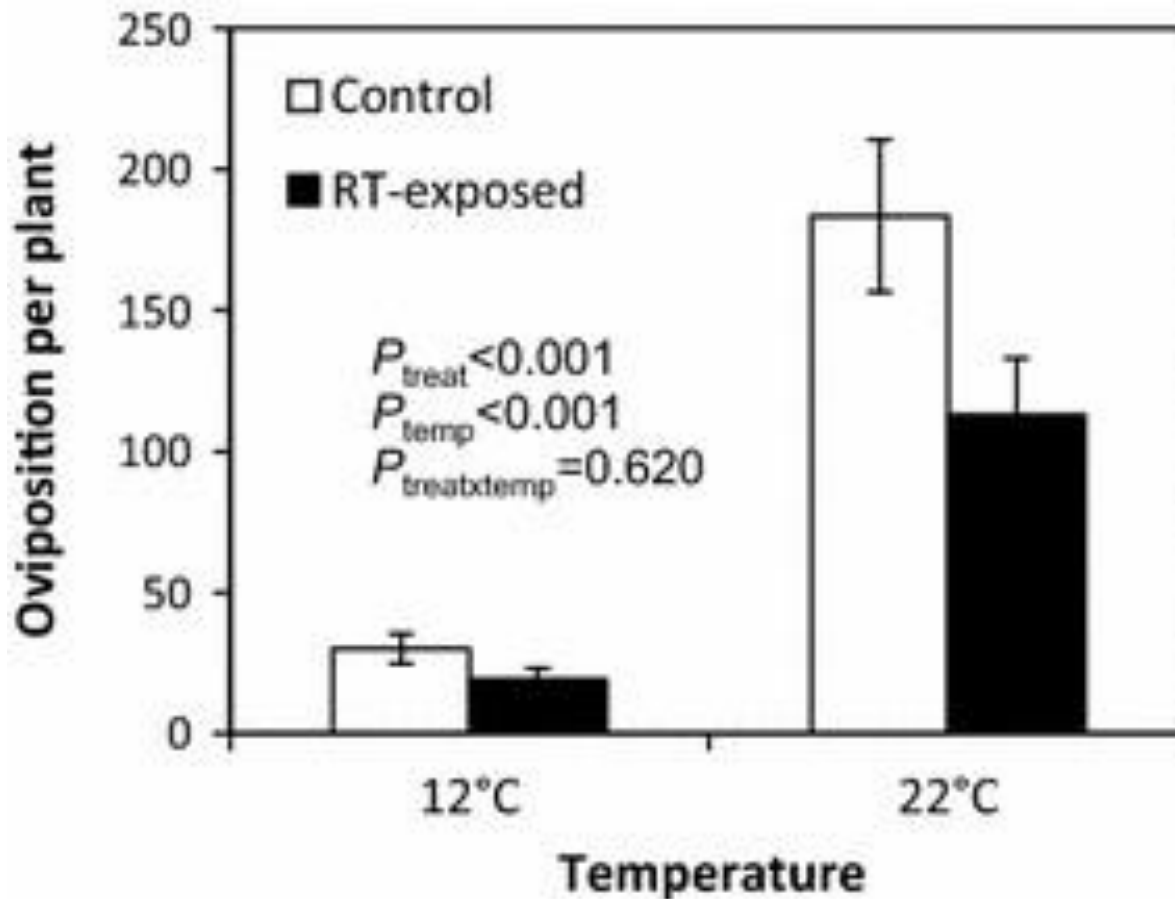

Suopursun ja suomyrтин eteeriset öljyt

- hyödynnetty perinteisesti mm. erilaisten haittahyönteisten torjunnassa
- Suopursu lupaava tuhohyönteisten torjuja (Itä-Suomen yliopisto, Luke Mikkeli):
  - Metsäpuiden ja viljelykasvien tuhohyönteiset
- Suomyrtti lupaava erityisesti rikka- ja tulokaskasvien torjunnassa
- Hyödyntämispotentiaalia esimerkiksi luonnonmukaisessa kasvinsuojelussa

Suopursu torjuu tuhohyönteisiä, esimerkiksi vähentää kaalikoin munintaa parsakaalille:

Lähde: **Himanen Sari ym. 2015**: Utilizing associational resistance for biocontrol: impacted by temperature, supported by indirect defence. BMC Ecology 15

Kehittämistarpeita

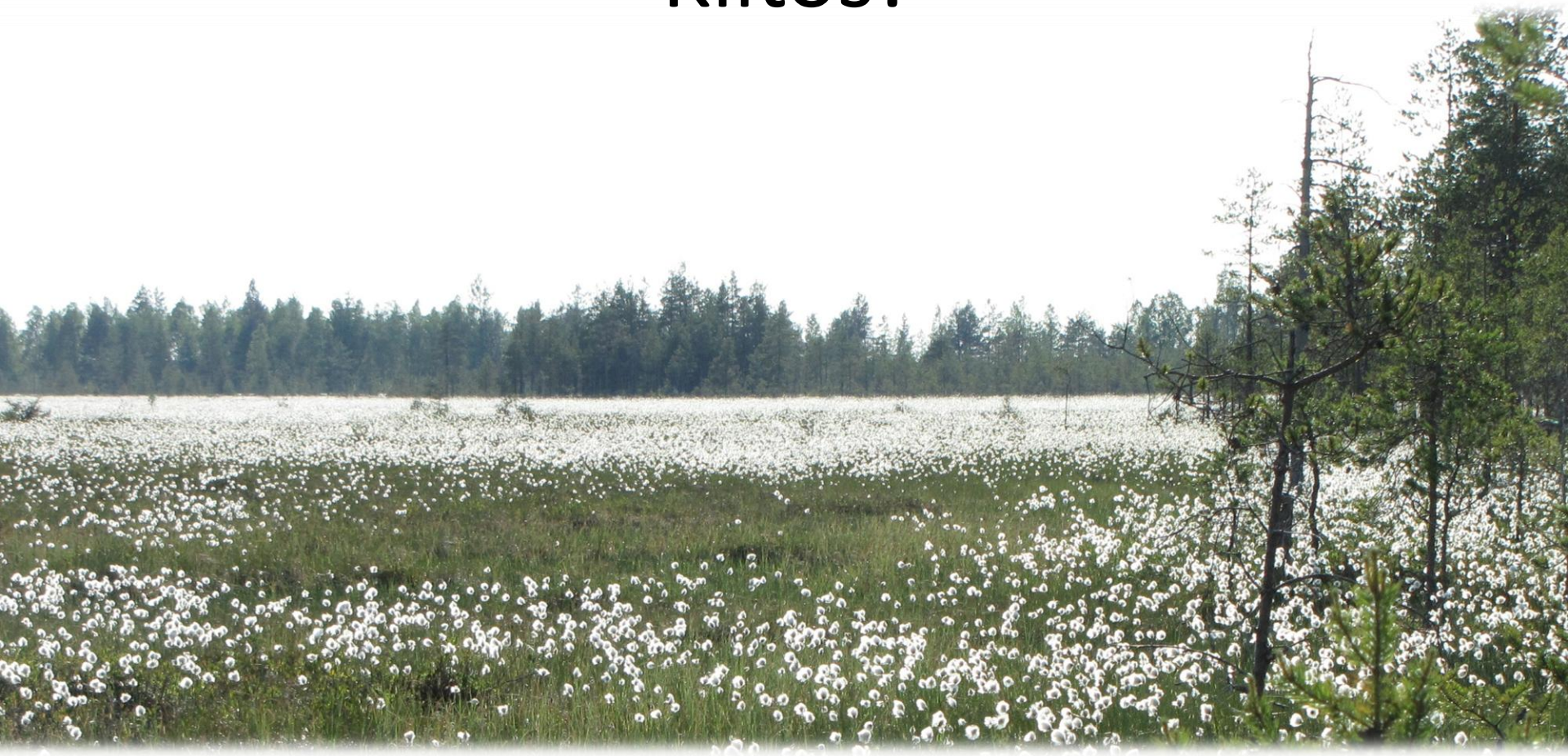
- Markkinat ja markkinointi vielä vähäiset – nyt vain muutamia ostajia
- Tutkimustarpeet: mm. sovellusmahdollisuudet
- Kotimainen jatkojalostuksen kehittäminen
- Keruu- ja välitystoiminnan kehittämistarpeet, mm. kuljetukset ja varastointi

Suokasveista uusia elinkeino- mahdollisuuksia (SUOKAS) -hanke

- Rahoittaja: Euroopan maaseuturahasto
  - Luonnonvarakeskus (hallinnoija) ja Oulun 4H-yhdistys toteuttavat 2015-2016
1. Kartoitetaan suokasvien nykyistä käyttöä ja uusia mahdollisuuksia
  2. Keruu- ja välitystoiminnan kehittäminen
  3. Yritystoiminnan ja markkinoiden kartoitus ja aktivointi

Kiitos!

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

